

1899-06-19

Vinding, Preben Lars Julius Jørgen

Af Annette Hartung

Trykt i Ingeniøren 16-12-1988

Annette Hartung tegner et portræt af bygningsingeniørerne Elisabeth og Preben Vinding, der netop har fejret krondiamantbryllup. Hun blev bygningsingeniør, fordi hun ville lære matematik. Han fik "Opfindelsernes bog" til sin konfirmation og ville være brobygger.

Elisabet og Preben Vinding er nu begge 89 og kan på søndag fejre deres krondiamantbryllup. Efter 65 oplevelsesrige år sammen. Da de startede på Polyteknisk Lærestanstalt i 1917, blev de modtaget med løfterige ord om, hvordan de skulle bygge landet op efter krigen. Men i 1922, da han blev færdig, var der kun job til to af de 80 nybagte ingeniører. Han var den ene og startede hos Christiani & Nielsen. To år senere kom han med i projekteringen af den første Lillebæltsbro, og i januar 1927 drog han til Tyrkiet for Kampsax, der skulle deltage i anlæg af to nye jernbanestrækninger.

Elisabet Vinding måtte efter sin pigeskoleeksamen tage adgangskursus, før hun kunne starte på ingeniørstudiet. - jeg ville læse matematik, men ikke undervise, og valgte derfor lærestalten frem for universitetet, forklarer hun. I studietiden mærkede jeg ingen kvindediskrimination. Men da jeg blev færdig i 1923 (som landets anden kvindelige bygningsingeniør) var dørene lukket. Ét sted måtte jeg f.eks. høre, at man gerne ville have mig som ingeniør, hvis jeg også kunne stenografere og skrive på maskine. Så tog jeg pædagogikum og blev lærer på Zahles skole - hvor jeg kom til at elske at undervise.

Måtte lære tyrkisk

Elisabet Vinding fik dog alligevel lejlighed til at virke som ingeniør. Først i Istanbul og senere i Bay & Vinding. Men hurtigt blev de fire børn det vigtigste i hendes liv. Den ældste, Jørgen (nu elektroingeniør med egen rådgivende virksomhed i USA) var to år, da han med sin mor rejste ud til faderen i Tyrkiet. Her blev de installeret i en bungalow i en forstad til Konstantinopel. Som ingeniør måtte Preben Vinding bo i telt ved banebyggeriet - og her måtte familien ikke komme med, før der var huse til rådighed.

Da søn nummer to var på vej (Niels der nu har eget reklamebureau), tog Elisabeth Vinding hjem for at føde. - Jeg glemmer aldrig, da vi skulle tilbage til Tyrkiet, siger hun. Drengene var henholdsvis fire år og fire måneder. Det var hård vinter med megen sne, så togturen varede 14 dage mod normalt fire.

- Jørgen fik lynhurtigt lært tyrkisk af sine legekammerater, fortsætter hun, og jeg selv lærte det af en skolelærer, der kun talte tyrkisk. Vi kunne ikke bruge billeder i undervisningen, for med sin kulturelle baggrund forstod han dem ikke. Så vi snakkede bare.

Preben Vinding arbejdede med en fransk/tyrkisk tolk, som han dog mistænkte for at sige det rene vrøvl. Så han var også nødt til selv at lære tyrkisk. Sprogfærdighederne betød, at familien kom tæt ind på befolkningen og landets skikke. - Vi glemmer aldrig de tre år. Alt var så anderledes, og vi var nok meget åbne og modtagelige, siger de. - Men vi nød nu også at komme hjem til Danmark, hvor vi i starten blev helt tummelumsk af, at alle snakkede så meget. Og det var helt vidunderligt, som danskerne tog småting højtideligt. Skårede kopper for eksempel.

Ville være sin egen

Efter et år hos Monberg & Thorsen etablerede Preben Vinding entreprenørfirmaet Bay & Vinding sammen med civilingeniør Thøger Bay (det første år også med Jens Larsen som medindehaver). - Det har aldrig været et af de store firmaer, siger han beskedent. Hvis folk kender firmanavnet, er det nok fordi, vi har udført meget kabelarbejde for Nesa, og vores skurvogne derfor har stået mange steder.

For 14 dage siden var der fem på kontoret og knap 50 på diverse byggepladser. En af lederne var den tredje søn, civilingeniør Ib Vinding, der indtrådte i firmaet i 1966. Sidste tirsdag blev Bay & Vinding solgt til Rasmussen & Schiøtz. En lykkelig afslutning i en tid, da de store enheder klarer sig bedst, mener Preben Vinding.

B & V har mest arbejdet under jorden, og det er ikke blevet til så meget brobyggeri, som den unge konfirmand drømte om, smiler Vinding. Men det vigtigste for mig var nu også at være selvstændig. Selv om mindst halvdelen af min tid så måtte bruges på økonomien.

- Ikke alt var lukrativt. Om Nordhavn station siger jeg gerne, at den er bygget af og delvis skænket af Bay & Vinding. Vi kom også i klemme, da vi satsede på betonveje. Vi havde udviklet en særlig vibreringsmaskine til vejbyggeri. Men så kom anden verdenskrig - og ingen tog sig af vores ophavsret. Til gengæld fik vi den glæde, at englænderne kunne bruge vores model til at producere maskiner til at anlægge startbaner ved de allieredes invasion i Normandiet i 1944.

Holder hjernen i gang

Siden 1975 har Preben Vinding "kun" siddet i firmaets bestyrelse og "kun" været på kontoret to dage om ugen. Til gengæld har han fået nye opgaver i Birkerød-villaen, hvor han tager sig af det grove og køber ind - da han stadig har kørekort.

De har hjælp en formiddag om ugen, ellers klarer Elisabet Vinding selv det huslige. -Vi rationaliserer så godt som muligt. Og man kan klare meget, bare man tænker sig om, siger hun. - Ens hjerne går i stå, hvis man ikke bruger den, fortsætter hun, der indtil for få år siden også gik til italiensk (i 20 år). Parret har altid rejst meget og taler begge flydende engelsk, tysk og fransk.

Det engelske bliver flittigt brugt under besøg hos familien i USA. Foruden sønnen Jørgen i Seattle er der datteren Birgitte, som har arvet sin (indtil for nyligt klaver-spillende) mors musikalitet og nu er musikprofessor i Californien.